

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/304/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313221280
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1313221280.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v právnej veci žalobcu: A. Y., E.. XX.XX.XXXX, I. K. XXX, zastúpeného: Advokátska kancelária ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 860 018, so sídlom Lermontovova 14, Bratislava proti žalovanému: L.Í. I., E.. XX.XX.XXXX, I. D. XX, Z., zastúpenému: Aequitas, s.r.o., IČO: 36 628 841, so sídlom Dolná 19, Banská Bystrica o zaplatenie 398 327,03 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 3.5.2016, č.k. 14C/202/2013-221, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa proti žalobcovi priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa pôvodní žalobcovia (P. A. W. W. A.) domáhali voči žalovanému zaplatenia 398 327,03 eur s príslušenstvom titulom Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.7.2001. Zároveň uložil pôvodným žalobcom 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 11 738,32 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 3 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, 2, 3, § 110 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 534, § 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že mal preukázané, že medzi pôvodnými žalobcami ako veriteľmi a dlžníkom (B. Ď.) bola v zmysle § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka uzatvorená Zmluva o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky v sume 17 000 000 Sk, a že žalovaný sa na základe Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.7.2001 zaviazal ako pristupujúci dlžník za dlžníka zaplatiť všetky splatné pohľadávky vyplývajúce zo zmluvy o pôžičke. Vyvodil, že hoci by aj Dohoda o započítaní pohľadávok, ktorú uzatvorili dlžník so žalovaným ako veriteľom spĺňala všetky náležitosti uznávacieho prejavu, nie je táto adresovaná veriteľovi (pôvodným žalobcom), preto nemožno úkon žalovaného považovať za uznávací prejav vo vzťahu k pôvodným žalobcom. Poukázal na to, že dohoda medzi dlžníkom a treťou osobou nespôsobuje zmenu v subjektoch ani v obsahu pôvodného záväzku a ak sa žalovaný zaviazal splniť záväzok za dlžníka veriteľov a neurobil tak, je za splnenie záväzku zodpovedný iba dlžníkovi, pričom veriteľ také právo nemá, pretože o dohode sa nemusí ani dozvedieť a jeho súhlas na uzatvorenie dohody sa nevyžaduje. Na základe uvedeného nepovažoval Dohodu zo dňa 8.9.2003 za uznávací prejav žalovaného, preto ani nedošlo k predĺženiu všeobecnej premlčacej doby uplatňovaného nároku. Vo vzťahu k ďalšiemu dôvodu, pre ktorý žiadali žalobcovia zaplatenie sumy 398 327,03 eur s príslušenstvom, a to titulom bezdôvodného obohatenia vyplývajúceho z neplatnosti Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, s neplatnosťou ktorej sa súd prejudiciálne vysporiadal v rozsudku zo

dňa 17.10.2013, ktorým určil, že žalovaný je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, vyvodil, že predmetom konania nie je vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému, ktorý ako pristupujúci dlžník k záväzkom pôvodného dlžníka zo zmluvy o pôžičke je povinný dlh splatiť. Poukázal na to, že žalobcovia nežiadali o zmenu žaloby a trvali na zaplatení sumy 398 327,03 eur s príslušenstvom, a nie na zaplatení sumy 276 926,24 eur s príslušenstvom, ktorá by zodpovedala bezdôvodnému obohateniu z neplatnej Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, a teda aj kúpnej zmluvy. Zároveň uviedol, že bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká od samého vzniku tohto právneho úkonu, teda odo dňa uzatvorenia Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva a najneskôr sa toto právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Dodal, že aj v prípade preukázania dôkazného bremena ohľadom úmyselného bezdôvodného obohatenia žalovaného, by musel prihliadnuť na námietku premlčania, nakoľko odo dňa uzatvorenia Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva už uplynulo viac ako desať rokov. Zdôraznil, že pri vzájomných „synalagmatických“ právach na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej alebo zrušenej zmluvy, prihliadne na námietku premlčania len vtedy, ak ide o vzájomnú reštitučnú povinnosť. Nakoľko však žalobcovia kúpnu cenu z neplatnej zmluvy žalovanému nezaplatili, ale len nadobudli predmetné nehnuteľnosti za cenu nižšiu ako je ich trhovacia hodnota z dôvodu nesplnenia záväzku žalovaného vyplývajúceho z Dohody o pristúpení záväzku, čo bol aj jeden z dôvodov neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, vyvodil, že nemožno aplikovať ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto ak sa v predmetnej veci žalovaný dovoľá premlčania, premlčané právo nemožno žalobcom ako veriteľom priznať. Pokiaľ ide o argumentáciu, že ide o výraz zneužitia subjektívneho práva žalovaného, podľa jeho názoru neobstojí, nakoľko bez ďalšieho nemožno konanie žalovaného považovať za rozporné s dobrými mravmi. Uviedol, že žalovaný nespôsobil nemožnosť uplatnenia si práva žalobcov na vrátenie nesplatennej časti pôžičky vo výške žalovanej sumy, a v konaní neboli preukázané dôvody, pre ktoré by mala byť námietka premlčania zo strany žalovaného v rozpore s dobrými mravmi. V opačnom prípade by podľa jeho názoru išlo o nedôvodné zhojenie plynutia premlčacej doby a popretie jednej zo základných zásad súkromného práva, že právo patrí bdelym, pričom v danom prípade žalobcovia nepostupovali s dostatočnou mierou starostlivosti v súlade so zásadou bdelosti. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 11 738,32 eur.

3. Proti rozhodnutiu podali v zákonnej lehote odvolanie pôvodní žalobcovia z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) C.s.p., t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ich názoru súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil svoj právny záver, že Dohodu o započítaní nie je možné považovať zároveň za uznávací prejav žalovaného voči žalobcom a nevysporiadal sa s podstatnými skutkovými tvrdeniami a právnymi argumentami žalobcov, že uznanie dlhu môže tvoriť súčasť aj iného právneho úkonu. Zároveň poukázali na to, že prvoinštančný súd neuviedol žiadne zákonné ustanovenie, v zmysle ktorého by adresovanie, či doručenie uznania dlhu bolo jednou z náležitostí uznania dlhu, ani tento svoj právny záver nijakým spôsobom nezdôvodnil s poukazom na to, že právny úkon je v zmysle § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka potrebné posudzovať nielen podľa jeho názvu, ale najmä podľa obsahu. Podľa ich názoru neobstojí ani argumentácia, že žalobcovia sa o uzatvorení Dohody o započítaní, a teda aj o uznaní dlhu nemuseli dozvedieť a na uzatvorenie Dohody o započítaní nebol potrebný súhlas žalobcov, nakoľko je nesporné, že o uzatvorení Dohody o započítaní majú vedomosť a súhlas žalobcov ako veriteľov sa nevyžaduje ani v prípade uznania dlhu zo strany žalovaného, nakoľko ide o jednostranný právny úkon. Rozsudok súdu prvej inštancie považovali za nedostatočne odôvodnený v súvislosti so záverom, že vznesenie námietky premlčania žalovaným nie je v rozpore s dobrými mravmi. Mali za to, že súd v tomto smere nevyhodnotil ich argumentáciu, že nie je možné tvrdiť, že žalobcovia by neprejavovali o svoj nárok na vrátenie pôžičky záujem, keďže tento nárok si uspokojili už nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalovaného. Poukázali na predchádzajúce súdne konanie, v ktorom vystupovali ako žalovaní a vykonávali všetky úkony potrebné na obranu svojich práv a právom chránených záujmov, pričom od výsledku tohto konania závisela aj otázka, či nárok na vrátenie pôžičky je alebo nie je uspokojený. Uviedli, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudli v dobrej viere, že žalovaný s takou formou uspokojenia dlžnej pohľadávky súhlasí s poukazom na čestné prehlásenie zo dňa

29.4.2005, v ktorom žalobca vyslovil svoj ďalší súhlas, aby sa žalobcovia stali trvalými a neodvolateľnými vlastníkmi nehnuteľností. Poukázali tiež na to, že ak by sa domáhali vrátenia pôžičky od žalovaného skôr, než bolo právoplatne rozhodnuté o neplatnosti nadobudnutia ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, domáhali by sa uspokojenia tej istej pohľadávky opakovane. Vyvodil, že na základe všetkých uvedených okolností si žalovaný musel byť po celý čas trvania nároku žalobcov na vrátenie pôžičky vedomý toho, že žalobcovia majú záujem na uspokojení svojich finančných nárokov. Podľa ich názoru sa súd prvej inštancie nevyjadril ani k ďalším podstatným právnym argumentom, ako napríklad, že zápisom vlastníckeho práva žalobcov k sporným nehnuteľnostiam žalovaného, t.j. výkonom práva na vrátenie pôžičky, došlo k prerušeniu plynutia premĺčacej doby na uplatnenie predmetného práva, t.j. až od 25.4.2014, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok v konaní Okresného súdu Bratislava III, PK-24C/195/2003, sa mohli domáhať opätovne splatenia nesplatennej časti pôžičky uplatnenej v tomto súdnom konaní. Na základe uvedeného považovali napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný. Zároveň namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a odňatiu možnosti konať pred súdom namietali, že súd prvej inštancie nevyočul žalobcu 2/, ktorý sa na pojednávaní dňa 3.5.2016 zúčastnil, ako ani ostatných svedkov, ktorých vypočutie na pojednávaní navrhol právny zástupca žalobcov a ich účasť aj zabezpečil, hoci mohli uviesť skutočnosti dôležité pre objasnenie skutkového a právneho stavu veci. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania namietal nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko v danej veci mali za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Poukázali na to, že dôvodom priznania oslobodenia žalobcov od súdnych poplatkov boli ich majetkové a zárobkové pomery, keď sú poberateľmi starobného dôchodku, nemajú žiaden majetok, žalobca 1/ je po porážke a jeho stav si vyžaduje osobnú starostlivosť žalobcu 2/, pôžičku poskytli v snahe pomôcť a v konečnom dôsledku prišli o všetky svoje úspory, pričom na druhej strane sa výrazne zlepšili majetkové pomery žalovaného, ktorý nesplatil pôžičku a zároveň získal nehnuteľnosť. Zároveň poukázali na okolnosti uplatnenia ich práv na súde s tým, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v zásade v rovnakých dôvodoch, na základe ktorých považujú vznesenie námietky premlčania žalovaným za rozporné s dobrými mravmi. V odvolaní zároveň namietali účelnosť trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva, a to vo vzťahu k úkonu - písomné podanie na súd vo veci samej - vyjadrenie vo veci samej zo dňa 8.9.2015 vo výške 1 231,72 eur a písomné podanie na súd vo veci samej - vyjadrenie vo veci samej zo dňa 29.4.2016 vo výške 1 231,72 eur, na ktoré nebol žalovaný vyzvaný súdom a ktoré mal možnosť predniesť osobne na pojednávaní. Na základe uvedeného žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie alebo, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov vyjadril podaním zo dňa 13.9.2016, v ktorom vysvetlil, že uznanie dlhu predstavuje jednostranne zaväzujúcu bezodplatnú konsenzuálnu zmluvu, ktorá vznikne na základe jednostranného právneho úkonu dlžníka adresovaného veriteľovi, ktorým dlžník dáva najavo, že svoj záväzok uznáva a veriteľ toto uznanie dlhu akceptuje. Konštatoval, že Dohoda o započítaní uzatvorená medzi žalovaným a pánom Ďurčom nie je jednostranným právnym úkonom dlžníka adresovaným veriteľovi, ktorým sú žalobcovia a títo nie sú adresátmi ani účastníkmi Dohody o započítaní, preto z takéhoto úkonu nemožno odvodzovať následky, ktoré zákon spája výlučne s uznaním dlhu. Zdôraznil, že obsahom Dohody o započítaní nie je prísľub žalovaného zaplatiť žalobcom dlh so Zmluvy o pôžičke. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Obo/133/2010 v súvislosti s požiadavkou adresnosti uznania dlhu, pričom pod výrazom adresovaný veriteľovi sa nemyslí, že je uznanie záväzku zaslané veriteľovi, ale že dlžník tento právny úkon robí vo vzťahu k veriteľovi ako k osobe, voči ktorej má mať tento úkon právne účinky. Uviedol, že vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi je celkom mimoriadnou situáciou a je zrejmé, že výkon tohto práva je zvlášť intenzívnym konaním proti dobrým mravom, ktoré však nemožno odvodzovať od skutočnosti, že žalobcovia sa bez primeraných dôvodov spoliehali na platnosť zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, že napriek prebiehajúcej súdnej konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet zabezpečenia sa nedomáhali vrátenia pôžičky s tým, že žalovaný nijakým spôsobom nespôsobil nemožnosť výkonu práva na vrátenie pôžičky a u neho celkom absentuje úmysel poškodiť druhú stranu. Poukázal na to, že prvýkrát mohol uplatniť námietku zaujatosti až po tom, ako žalobcovia uplatnili svoj nárok na vrátenie pôžičky na súde vzájomným návrhom, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie (v roku 2013). Uviedol, že žalobcovia účelovo opomínajú skutočnosť, že najneskôr okamihom podania žaloby o určenie neplatnosti Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva (v roku 2003) museli mať vedomosť o tom, že existuje spor o platnosť tejto zmluvy, pričom už týmto okamihom sa mohli domáhať na súde zaplatarenie sumy 398 327,03 eur z titulu Zmluvy o pôžičke, t.j. nič im nebránilo, aby rovnaký postup ako v roku 2013 použili aj v roku 2003. Zdôraznil, že si od žalobcov nepožičal nijaké peniaze, preto nemožno tvrdiť, že sa v dôsledku

vznesenia námietky premlčania spôsobom v rozpore s dobrými mravmi obohatil na úkor žalobcov, rovnako sa mu nezlepšili majetkové pomery. V súvislosti s odvolacou námietkou, že zápisu vlastníckeho práva žalobcov k sporným nehnuteľnostiam, t.j. výkonom práva na vrátenie pôžičky neboli priznané účinky prerušenia plynutia premlčacej doby, uviedol, že výkon práv z akcesorického záväzku nemožno považovať za výkon práv z hlavného záväzku. K namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie uviedol, že žalobcovia boli riadne predvolávaní na pojednávanie, boli informovaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu o všetkých dôkazoch a tvrdených skutočnostiach. Vo vzťahu k nevykonaniu výsluchu žalobcu 2/ konštatoval, že výsluch strany sporu je dôkazným prostriedkom, nie realizáciou práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. V súvislosti s nevykonaním výsluchu svedkov poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 25/01 s tým, že premlčanie nároku je otázkou právnou, nie skutkovou. K namietaným trovám konania uviedol, že vyjadrenie zo dňa 8.9.2015 bolo reakciou žalovaného na vyjadrenie žalobcov zo dňa 7.8.2015 a išlo o efektívne bránenie práva klienta a vyjadrenie zo dňa 29.4.2016 bolo reakciou na vyjadrenie žalobcov zo dňa 24.11.2015. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

5. Žalobcovia reagovali vyjadrením zo dňa 7.3.2017, v ktorom uviedli, že žalovaný neuviedol vo svojom vyjadrení žiadne nové skutočnosti, pričom zotrvali na svojich doterajších tvrdeniach a argumentáciách.

6. V duplike zo dňa 11.7.2017 žalovaný uviedol, že sa pridrižiava svojej doterajšej argumentácie.

7. Odvolací súd uznesením zo dňa 4.5.2018 vyhovel návrhu žalobcov tak, že pripustil, aby z konania na strane žalobcov vystúpili: 1/ LW. A., I. Na G. X, XXX XX J. W. X/ W. A., I. Na G. X, XXX XX J. a na ich miesto vstúpil: A. Y., I. K. XXX, XXX XX K., zastúpený: Advokátska kancelária ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s. r. o. z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom sporu.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov (žalobcu) nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

9. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods.2 C.s.p.) , pričom v napadnutom rozhodnutí dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam a v rozhodnutí sa vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 C.s.p.) .

10. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vypořiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

11. Z obsahu žaloby a súdneho spisu vyplýva, že pôvodní žalobcovia sa domáhali voči žalovanému uloženia povinnosti zaplatiť im sumu 398 327,03 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že uzavreli dňa 30.7.2001 so žalovaným ako pristupujúcim dlžníkom Dohodu o pristúpení k záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o pôžičke, ktorú ako veritelia uzatvorili s B. Ď. ako dlžníkom dňa 30.7.2001, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 17 000 000 Sk. So žalovaným zároveň uzatvorili Zmluvu o zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnosti, ktorej platnosť bola predmetom posúdenia v spore pred Okresným súdom Bratislava III, sp.zn. Pk-24C/195/2003. V danom súdnom spore bolo právoplatne rozhodnuté, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti je žalovaný (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.4.2014), pričom uznesením zo dňa 26.9.2013 bol vzájomný návrh žalobcov o zaplatenie 398 327,03 eur vylúčený na samostatné konanie vedené pod sp.zn. 14C/202/2013.

12. Odvolací súd ako prvoradé konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval v konaní a pri rozhodovaní (aj) s použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.6.2016. O odvolaní žalobcov (žalobcu) rozhodoval odvolací súd po nadobudnutí účinnosti zák.č. 160/2015 Z.z. , viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

13. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

15. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

19. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

20. Odvolací súd v prejednávanej veci konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak v prvom rade posudzoval námietku premlčania vznesenú žalovaným.

21. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, a z toho vyplývajúci jednoznačný a nepochybný záver o nedôvodnosti žaloby. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a zodpovedal na všetky podstatné otázky majúce význam pre rozhodnutie vo veci, vrátane otázky tvrdeného uznania dlhu, vydania bezdôvodného obohatenia a dôsledne sa vyporiadal aj s namietaným rozporom s dobrými mravmi v súvislosti so vznesením námietky premlčania.

22. Vo vzťahu k námietke odvolateľov, týkajúcej sa uznania dlhu, odvolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že súd prvej inštancie nijakým spôsobom nespochybňoval názor, že uznanie dlhu môže tvoriť súčasť aj iného právneho úkonu (v tomto prípade Dohody o započítaní pohľadávok) a uvedené nebolo ani predmetom jeho právnych záverov. Podstatným pre posúdenie veci bola v tomto smere skutočnosť, že uznávací prejav musí byť adresovaný veriteľovi, ktorý právny záver vyplýva z ustálenej súdnej praxe (napr. rozhodnutie NS SR zo dňa 20.4.2011, sp.zn. 5 Obo/133/2010, na ktoré poukázal žalovaný), nakoľko ide o prejav vôle uznať záväzok vo vzťahu k určitému veriteľovi (prísľub dlžníka zaplatiť veriteľovi), čo v danom prípade absentuje. Adresnosť uznávacieho prejavu pritom nemá nič spoločné s reálnym doručením listiny o uznaní záväzku veriteľovi. Argumentácii žalobcov (žalobcu), že v dôsledku uznania záväzku nedošlo k premlčaniu ich nároku, tak nemožno priznať úspech.

23. Pokiaľ ide o vyhodnotenie vznesenia námietky premlčania žalovaným z pohľadu rozporu s dobrými mravmi, súd prvej inštancie dostatočným spôsobom ozrejnil, z akých dôvodov odmietol argumentáciu

žalobcov, že ide o zneužitie subjektívneho práva žalovaného. Je potrebné konštatovať, že dôkazné bremeno je na strane toho, kto tvrdí rozpor s dobrými mravmi, v danom prípade žalobcov, ktoré však neuniesli. Neobstojí argument, že o svoj nárok prejavovali záujem, že vykonávali všetky potrebné procesné úkony na obranu svojich práv v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva a že žalovaný musel mať vedomosť o tom, že žalobcovia majú záujem na uspokojení svojich finančných nárokov. Žalovanému totiž nijakým spôsobom nemožno pričítať konanie, ktorým by zabraňoval žalobcom domáhať sa svojho práva vyplývajúceho z Dohody o pristúpení k záväzku alebo znemožňoval uplatniť si svoje práva súdnou cestou, o čom napokon svedčí aj ich vzájomný návrh vylúčený na samostatné konanie, ktorý bol podaný v priebehu konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Žalovaný sa dôvodne bráni tým, že tak ako postupovali žalobcovia v roku 2013 (keď podali vzájomný návrh na zaplatenie sumy 398 327,03 eur s prísl.), mohli postupovať už v roku 2003, kedy začalo konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Skutočnosť, že tak žalobcovia neučinili v čase, keď ich nárok ešte nebol premlčaný, nemožno vykladať v neprospech žalovaného v tom smere, že konal v rozpore s dobrými mravmi, ak po podaní vzájomného návrhu, pri prvom procesnom úkone, ktorý mu prináležal, namietať premlčanie uplatňovaného nároku. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že nemožno vyvodiť ani záver o tom, že sa obohatil na úkor žalobcov, prípadne sa mu zlepšili majetkové pomery, keďže bol iba pristupujúcim dlžníkom, ktorému neboli poskytnuté finančné prostriedky titulom zmluvy o pôžičke.

24. V súvislosti s argumentáciou odvolateľov o prerušení plynutia premlčacej doby dôsledkom výkonu práva na vrátenie pôžičky, ktorým mal byť zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, odvolací súd konštatuje, že právo na zaplatenie dlžnej sumy titulom zmluvy o pôžičke nemožno vykonať v dôsledku výkonu zabezpečovacieho prevodu práva, ktorý je akcesorickým záväzkom vo vzťahu k zmluve o pôžičke, navyiac, ak v danom prípade išlo o výkon práva z neplatnej zmluvy o zabezpečovacom prevode práva.

25. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobcom nepriznal premlčané právo a žalobu zamietol.

26. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalobcov o znemožnení realizácie ich procesných práv, odňatí možnosti konať pred súdom a porušení práva na spravodlivý proces. Pokiaľ ide o výsluch žalobcu 2/ a navrhovaných svedkov ako dôkazných prostriedkov, je potrebné uviesť, že v prípade námietky premlčania ide o posudzovanie otázky právnej, nie skutkovej. Berúc do úvahy uvedené možno potom vyvodiť, že vykonanie navrhovaných dôkazov bolo pre rozhodnutie veci nadbytočné a nehospodárne.

27. V súvislosti s argumentáciou žalobcov, na základe ktorej požadovali aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. (§ 150 O.s.p.) pri rozhodovaní o trovách konania, odvolací súd konštatuje, že použitie ust. § 257 C.s.p. prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov neprizná. Použitie tohto moderačného práva súdu predpokladá existenciu výnimočných okolností prípadu. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, v charaktere určitých druhov konania, ako aj v okolnostiach na strane strán sporu. Ustanovenie § 257 C.s.p. nie je možné považovať za normu, zakladajúcu voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvlášťne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania, výnimočne prihliadnuť. Jedným z rozhodujúcich kritérií je to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane sporu a aby neodporovalo dobrým mravom. Toto ustanovenie nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Pristupovať k nemu by mal súd len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by žalovanému nemal priznať náhradu trov konania. Poberanie starobného dôchodku a majetkové pomery, pre ktoré boli žalobcovia oslobodení od súdnych poplatkov (bez ďalšieho) nemožno považovať za takéto dôvody, pričom v spore neboli zistené ani okolnosti, ktoré by zo strany žalovaných predstavovali konanie rozporné s dobrými mravmi a odôvodňovali voči nim postup podľa § 257 C.s.p. Zároveň je potrebné konštatovať, že dôvody hodné osobitného zreteľa pri nepriznaní náhrady trov konania protistrane nemôžu spočívať na rovnakých tvrdeniach, na základe ktorých odôvodňovali žalobcovia vznesenie námietky premlčania žalovaným za rozporné s dobrými mravmi, ktoré v konaní ani neboli preukázané

Za situácie, keď žalovaní reálne nebránili žalobcom v uplatnení si svojho práva, možno konštatovať, že vznesením námietky premlčania iba uplatnili svoje procesné práva v spore a využili prostriedky procesnej obrany, z toho dôvodu im patrí nárok na náhradu trov konania. Pokiaľ ide o odmenu za namietané úkony právnej služby, uvedené možno kvalifikovať ako účelné trovy potrebné na uplatňovanie alebo bránenie práva, keďže išlo o vyjadrenia k podstatnej argumentácii žalobcov.

28. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil (vrátane správneho výroku o trovách konania).

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 378 ods. 1 a § 396 ods. 2 C.s.p. , a v konaní plne úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).